

Europski institut za javnu upravu

Europski institut za javnu upravu (*European Institute of Public Administration – EIPA*) osnovan je 1981. kao neovisni institut koji provodi programe usavršavanja (treninga) i istraživanja u području javne uprave i europskih politika te pruža usluge javnim upravama država članica Europske unije i država kandidatkinja za članstvo te institucijama Europske unije. Glavni cilj EIPA jest pružanje podrške Europskoj uniji i njezinim članicama putem visokokvalitetne usluge kojom se nastoji ojačati kapacitet javne uprave i njezinih službenika uključenih u poslove vezane uz europske integracije i europske politike. U tom smislu glavne su funkcije EIPA programi usavršavanja i učenja, konzultantske usluge, istraživanje te izdavačka djelatnost, a za njihovo obavljanje Europska joj komisija pruža financijska sredstva iz proračuna EU.

Europska dimenzija, kao smisao postojanja EIPA, odražava se i u njezinoj organizaciji. Sjedište Instituta je u Maastrichtu, a djeluje i kroz četiri podružnice (antene) u Luxembourg, Barceloni, Milanu i Varšavi. Upravni odbor EIPA čine predstavnici država članica EU i pridruženih članica (npr. Norveška). Trenutačno upravnim odborom predsjedava Henning Christophersen, danski predstavnik i bivši potpredsjednik Europske komisije. Priprema i provedba rada Instituta u nadležnosti je generalnog direktora, a to je u ovome trenutku Gerard Druesne, sveučilišni profesor i bivši rektor Sveučilišta u Nancyju i Centra za europske studije u Strasbourgu. K tome, Znanstveni savjetodavni odbor, uspostavljen 2002., predstavlja tijelo koje pruža znanstvenu ekspertizu generalnom direktoru, i to iz područja prava i politika EU, javnog menadžmenta i komparativne javne uprave. EIPA zapošljava oko 100 stalnih predavača i istraživača, a uz njih povremeno angažira i veliki broj stručnjaka i praktičara, posebno onih zaposlenih u institucijama EU i javnim upravama država članica. Službeni jezici Instituta su engleski i francuski, a publikacije se objavljuju i na njemačkom jeziku.

Podružnice EIPA predstavljaju pojedine servisne službe. Tako u Luxembourg od 1992. djeluje Europski centar za suce i odvjetnike (*European*

Centre for Judges and Lawyers), koji provodi programe usavršavanja, a prigodno je smješten u neposrednoj blizini Europskog suda pravde. Također, Centar u suradnji sa sveučilištima u Nancyju i Luxembourg u izvodi magistarski program iz europskih studija sa specijalizacijom iz prava EU te izvodi dio nastave iz programa Europska integracija i regionalizam u suradnji sa Sveučilištem u Bolzanu. Od 1996. podružnicu u Barceloni čini Europski centar za regije (*European Centre for the Regions*) koji uz podršku katalonske vlade promovira regionalizam i osigurava ujednačenu implementaciju europskog zakonodavstva na subnacionalnoj razini. U Milanu od 2002. djeluje Europski centar za usavršavanje u socijalnim poslovima i javnom zdravstvu (*European Training Centre for Social Affairs and Public Health Care*) koji organizira aktivnosti vezane uz socijalnu politiku, zdravstvo te slobodno kretanje radnika. U Varšavi, kao četvrtoj podružnici, od 2006. djeluje Europski centar za javni financijski menadžment (*European Centre for Public Financial Management*) koji organizira aktivnosti vezane uz budžetiranje, oporezivanje i prilagodbu javnih uprava država kandidata europskim standardima. Osim podružnica, EIPA ima i ured u Bruxellesu koji ima funkcije kontaktne točke, bibliotečne usluge, organizira posjete institucijama EU i sl.

Funkcionalno, EIPA je podijeljen na tri jedinice, od kojih svaka ima svoje akademsko osoblje i provodi pojedine programe. Prva se bavi europskim odlučivanjem (*European decision-making*) te je usmjerena na pružanje pomoći javnim službenicima u razumijevanju europskog procesa donošenja odluka i njihovu sudjelovanje u tim procesima te na stvaranje doprinosa razumijevanju institucionalnih struktura EU i evolucije europske vladavine. Posebno se to odnosi na razvoj pregovaračkih vještina, sudjelovanje u odborima u procesu komitologije, priprema za preuzimanje Predsjedništva EU, korištenje informacijskim izvorima i slično. Jedinica za javni menadžment i komparativnu javnu upravu (*Public management and comparative public administration*) bavi se razvojem mreža, osbosobljavanjem službenika, osnivanjem nacionalnih škola za javnu upravu i uključivanjem država u europske procese. Treća jedinica – Europske politike (*European policies*) bavi se pojedinim politikama EU, kao što su politika konkurencije, monetarna politika, poljoprivredna politika, regionalna politika, vanjska i sigurnosna politika, itd.

U sklopu programa usavršavanja i učenja EIPA održava seminare i tečajeve iz pojedinih navedenih područja. Uz plaćanje kotizacije na seminar se može prijaviti putem interneta, a ponuda seminara za svaku se godinu objavljuje u katalogu. Tako se npr. u jesen 2007. održavaju uglavnom dvodnevni seminari: Upravljanje promjenom u javnoj upravi, Pravo EU,

Politike zaštite okoliša, Europski socijalni fond, Unutarnje tržište, Ključna pitanja komitologije, Remodeliranje javnog sektora, Kako napraviti dobar projekt za Europski investicijski fond, Politika javnih nabava, Azil i imigracija, CAF, itd. Institut provodi i posebno programirane tečajeve i seminare na ugovornoj osnovi za pojedine države i njihove javne uprave.

Konzultantske usluge odnose se na upravljanje kvalitetom, razvoj ljudskih potencijala, organizacijski razvoj i upravljanje europskim politikama. Pružaju se javnim upravama država članica, europskim institucijama i agencijama. Obuhvaćaju izradu analiza, izvještaja, strategija, preporuka, pružanje savjeta, i sl. U tom smislu EIPA održava i mrežu instituta i konzultantskih kuća koje se bave javnom upravom.

Znanstvenoistraživački rad Instituta odnosi se na provedbu istraživanja i izradu studija o pojedinim pitanjima, održavanje konferencija, izdavanje knjiga i drugih publikacija i sl. U tu svrhu EIPA zapošljava ili na drugi način angažira vodeća znanstvena imena u području europskog prava i europskih politika, europskog odlučivanja, javnog menadžmenta i komparativne javne uprave. Trenutačno EIPA radi na više od 10 istraživačkih projekata, kao što su npr. Vrijednosni sustav europske političko-upravne elite, Alternativne metode regulacije u EU, Javno-privatno partnerstvo, Agencije u drugom stupu: komparativna procjena, itd. Također, EIPA provodi samostalno ili u suradnji i tri magistarska programa: Europski javni poslovi (*Master in European Public Affairs*, sa Sveučilištem u Maastrichtu), Europski pravni studij (*Master of European Legal Studies*, sa Sveučilištem u Nancyju i Sveučilištem u Luxembourgju) te Europska integracija i regionalizam (*Master in European Integration and Regionalism*, sa sveučilištima u Grazu, Luxembourgju i Bolzanu).

Izdavačka djelatnost Instituta obuhvaća objavljivanje knjiga, materijala s konferencija, radnih bilješki te glasnika Instituta *EIPASCOPE* koji izazi tri puta godišnje i sadržava kraće tekstove o glavnim problemima i pitanjima europske integracije. Neki od navedenih materijala mogu se slobodno pročitati na stranici EIPA, a za neke se plaća relativno pristupačna cijena te se materijal može dobiti u elektroničkom ili klasičnom formatu. Neki od najnovijih naslova posebno su aktualni, kao što je npr. knjiga Christophera Demmkea, Gerharda Hammerschmida i Renate Meyer (2006) *Decentralizacija i odgovornost kao fokus izazova modernizacije javne uprave i posljedice na upravljanje ljudskim potencijalima* ili knjiga urednika Michela Mangenotta (2005) *Javna uprava i službe od općeg interesa: Kakva europeizacija?*

Knjižnica EIPA smještena je u Bruxellesu i obuhvaća oko 25.000 bibliotekinih jedinica. Prima oko 350 periodičnih jedinica te je svojim sadržajem

i opsegom jedna od značajnijih u Europi, čime je zaslužila i status europskog dokumentacijskog centra. Treba spomenuti i da internetska stranica EIPA pruža ekstenzivnu bazu podataka i poveznice na druge baze vezane uz europske integracije.

EIPA dodjeljuje i posebnu nagradu *Count Alexis de Tocqueville*, nazvanu prema francuskom misliocu i povjesničaru iz 19. stoljeća, autoru klasika *Demokracija u Americi*. Nagrada se dodjeljuje jednoj osobi ili grupi osoba kojih je rad izniman doprinos javnoj upravi u Europi. Među dobitnicima nagrade su lord Rayner (1987.) za uvođenje posebne metode modernizacije središnje državne uprave u Velikoj Britaniji, zatim grupno 1995. dr. Gerhart Holzinger, Juhani Kivela i Bo Riddarstrom kao predstavnici Austrije, Finske i Švedske, zemalja koje su te godine ušle u EU, za poseban doprinos njihovoj pripremi za pridruživanje, dok je 2001. nagradu dobio Jacob Soderman, europski ombudsman, za poseban doprinos europskoj upravnoj znanosti te približavanju europskih institucija građanima. Posljednja je nagrada dodijeljena 2005. Mariji Gintowt-Jankowitz, suosnivačici i direktorici poljske Nacionalne škole za javnu upravu zbog njezina iznimnog doprinosa stvaranju profesionalnog upravnog osoblja u Poljskoj.

Internetska stranica EIPA (www.eipa.nl) obiluje korisnim sadržajima te se na njoj, osim informacija o samom Institutu, mogu naći pojedini seminari, tečajevi, istraživački radovi, magistarski programi, mogu se pročitati mnogobrojne publikacije, a posebno treba spomenuti preglednu kategoriju linkova na institucije EU, međunarodne organizacije, baze podataka itd. Zainteresirani se mogu prijaviti na listu i tako putem elektroničke pošte dobivati najnovije informacije o ponudi Instituta.

Anamarija Musa*

* Mr. sc. Anamarija Musa, asistentica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant at the Chair of Administrative Science, Faculty of Law, Zagreb University, Croatia)